

GESCHIEDENIS 3e KLAS APRIL - MEI 1999
DAGEN - MAANDEN - GELD - SCHRIFT - LICHT

maandag 19.04	Maandag: de naam: afkomst. Bijbel. Belangrijke gebeurtenis. Wie is op een maandag geboren. Wie verjaart er volgende keer op een maandag. De naam van de dag in het Nederlands, het Frans, het Engels, het Duits, het Italiaans, het Spaans.	1. Maandag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 2. Eerste dag van de week. Namen in 6 talen + namen van wie geboren is op een maandag met geb dat) In welk jaar verjaart ik op een maandag. Tek v/d maand. Maandagfeesten.
dinsdag 20.04	Dinsdag: zelfde opgaven als maandag	3. Dinsdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 4. Zoals opgave 2
woensdag 21.04	Woensdag: zelfde opgaven als maandag	5. Woensdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 6. zoals opgave 2.
donderdag 22.04	Donderdag: zelfde opgaven als maandag	7. Donderdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 8. zoals opgave 2.
vrijdag 23.04	Vrijdag: zelfde opgaven als maandag	9. Vrijdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 10. zoals opgave 2.
maandag 26.04	Zaterdag: zelfde opgaven als maandag	11. Zaterdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 12. zoals opgave 2.
dinsdag 27.04	Zondag: zelfde opgaven als maandag	13. Zondag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 14. zoals opgave 2
woensdag 28.04	Januari: vanwaar komt de naam. Verhaal. Feesten in januari. Verjaardagskalender maken. Verjaardata van de ouders thuis vragen !	15. Januari: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 16. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
donderdag 29.04	Februari: idem als januari	17. Februari: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 18. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
vrijdag 30.04	Maart: idem als januari	19. Maart: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 20. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.

maandag 03.05	April: idem als januari	21. April: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 22. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
dinsdag 04.05	Mei: idem als januari	23. Mei: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 24. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
woensdag 05.05	Juni: idem als januari	25. Juni: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 26. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
donderdag 06.05	Juli: idem als januari	27. Juli: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 28. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
vrijdag 07.05	Augustus: idem als januari	29. Augustus: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 30. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
maandag 10.05	September: idem als januari	31. September: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 32. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
dinsdag 11.05	Oktober: idem als januari	33. Oktober: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 34. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
maandag 17.05	November: idem als januari	35. November: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 36. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.

dinsdag 18.05	December: idem als januari	37. December: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 38. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
woensdag 19.05	Geld: de frank, de gulden, het pond, de mark, de lire, de peseta	39. tekening van het verhaal 40. tekening van geld uit verschillende landen
donderdag 20.05	Schrift:	41. schrijven met ganzenveer 42. schrijven met kroontjespen
vrijdag 21.05	verlichting	43. tekening van toorts (fakkel), olielamp, div. kaarsen, lantaarn, elektrische lamp, pillamp, halogeen, lichtreclame (neon)

PERIODE GESCHIEDENIS 3e, 4e, 5e + 6e KLAS 19 april - 21 mei 1999

Maakt deel uit van het leergebied W.O.

Leerinhoud: zie leerplan Basisonderwijs Rudolf Steinerscholen blz 205 e.v. heemkunde.
Meer specifieke inhoud: zie schema op blad 1 en 2 van deze periode. Per klas is er een overzicht.

Verticale leerlijn: In de **eerste klas** beginnen de kinderen met het leren van de namen van dagen en maanden. Ze krijgen er ook verhalen over. Deze verhalen sluiten nauw aan bij hun eigen belevingswereld. Dit gebeurt ook voor de dagindeling en de uren.
In de **tweede klas** worden de uren verder uitgewerkt: kwartieren, minuten. Dagen en maanden van het jaar worden herhaald en geoefend. Dagen en maanden worden sterk verbonden met het natuurleven.
In de **derde klas** krijgen dagen en maanden een historische invulling: waar komen de namen vandaan? Welke historische gebeurtenissen, figuren en verhalen sluiten er bij aan. Ook aandacht voor de volkskunde: volksbenamingen, feesten, weerspreuken.
In de **vierde, vijfde en zesde klas** wordt dit verder gezet in de algemene menselijke cultuurgeschiedenis.

Horizontale leerlijn: verhalen: vertellen en navertellen, zelf vertellen door de kinderen.
memoriseren van teksten
begrijpend lezen van teksten (spreuken, gedichten)
dictie (spelling) en overschrijven.
Lezen. Stillezen en expressief lezen: zelf geschreven teksten en andere.
Schrijven. Vooral het gebonden schrift. Grote drukletters bij hoofdingen.
Tekenen: gepaste illustraties met eigen fantasie uitwerken.
Dictie: gedichten ritmisch spreken.
Vorm: zelf gepaste bladspiegel vinden voor de teksten en de illustraties.

Uitbreiding: muziek: liederen die aansluiten bij de seizoensfeesten. Lente en Pinksteren (zie eindtermen MV 29 tot MV 36bis)
dans: reidansen (meiboom) (zie eindtermen MV 48 tot MV 54)
taal: spelling, lezen, spreken, schrijven, luisteren (zie eindtermen TN 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 19, 21, 22, 23, 23bis, 25, 26, 34)
wiskunde (zie eindtermen: W 48 tot W 57)
mens, dier, plant, weer en klimaat, gezondheid; levensstijl, verkeer, geschiedenis, aardrijkskunde, attitudes (zie eindtermen: WO 1 tot WO 26 en WO 61 tot WO 83)
tekenen en vormtekenen (zie eindtermen MV 11 tot MV 20)
boetseren en handvaardigheid (zie eindtermen MV 21 tot MV 28)
drama (zie eindtermen MV 37 tot MV 47)
zie ook eindtermen leren leren (specifiek: LL 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14) en sociale vaardigheden (specifiek SV 1, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16)

Doelstelling: zie **algemene doelstellingen** in Leerplan Basisonderwijs Rudolf Steinerpedagogie blz 198 e.v.
zie eindtermen WO 49 tot WO 60 (blz 202)

doelstellingen in engere zin

ontwikkelen van oriëntatie in de tijd: week en maanden

historische context: de benamingen van de dagen en de maanden: verbanden leggen met de cultuurhistorische achtergrond.

inzicht krijgen in belangrijke verworvenheden van de menselijke cultuur: schrift - geld - kunstlicht. De historische context ervan leren kennen.

ervaren van verschillende stappen in de ontwikkeling van schrift, geld en licht. (3e klas).

Inzicht krijgen in de eigen verbondenheid met de geschiedenis (4e klas): wat is er nu en op welke manier is het uit het verleden tot ons gekomen.

De niet-Europese oude culturen van Mesopotamië, Perzië, India, Egypte en Griekenland. De culturele verworvenheden. De verhalen. De verbondenheid met onze tijd (wat van deze culturen in onze cultuur is doorgestroomd). (5e + 6e klas)

Differentiatie PC: cd-rom: ancient lands
encarta '99

naslagwerken: encyclopedie voor de jeugd
kroniek van de mensheid
kroniek van België
diverse boeken over de behandelde onderwerpen.

kinderen van lagere klassen zien en horen elementen uit de hogere klassen.

kinderen uit hogere klassen oefenen sommige elementen uit de lagere klassen.

PC: shipdata taal- en rekenoefeningen

De dagen van de week

Maandag: gedicht: De Maandag is de dag der maan,
Het weekend is dan weer gedaan.
Ik ga naar school, mijn ouders naar 't werk,
We zijn weer heel vlijtig, heel flink ook en sterk.

Sinds 1976 is maandag de 1e dag van de week
Vroeger was maandag de 2e dag van de week.

bijbel: God schiep het uitspansel en scheidde het water onder het uitspan-
sel van het water daarboven. Het uitspansel noemde God: hemel.
Weer werd het avond en morgen: de tweede dag.

feest: Verloren Maandag
Rosenmontag (Eupen, Keulen)
Paasmaandag
Pinkstermaandag

Namen: Nederlands   :   maandag
Frans   lundi
Engels   monday
Duits   Montag
Spaans   lunes
Italiaans   lunedì

Wie is er in de derde klas geboren op een maandag?

INGMAR

In ..... (jaar) verjaar ik op een dinsdag.

***geboortedata: dubbelklikken op klok beneden rechts op computer met win95
of opzoeken op oude computer***

afbeelding

MAANDAG

voorbeeld afbeelding

Maandag is de dag der man.
Het weekend is dan weer gedaan.
Ik ga naar school, mijn ouders naar 't werk.
We zijn weer heel vrolijk, heel flink ook en sterk.
FEEST

DE EERSTE DAG VAN DE WEEK

Sinds 1976 is maandag de 1e dag van de week.
Vroeger was maandag de 2e dag van de week.
Vrijden Maandag
Rosenmontag

Nederlands maandag
Frans lundi
Engels monday
Duits Montag
Spaans lunes
Italiaans lunedì

bijbel

tekening

God schiep het uitspannel en scheidde het water onder het uitspannel van het water daarboven. Het uitspannel noemde God: hemel. Weer werd het avond en morgen, de tweede dag.

GEBOREN OP EEN MAANDAG

naam datum
naam datum
naam datum

Paasmaandag
Pinkstermaandag

IN VERJAAR IK OP EEN MAAN-
DAG

tussendoor teken
naam of van typic
maandag.

Dinsdag	gedicht:	Dinsdag is de dag van 't Ding maar ook de dag van Mars. Ik werk, ik fluit, ik zing, ik spring, 'k Heb heel wat in mijn mars.
	bijbel:	God sprak: de aarde moet groene planten voortbrengen. Zo geschiedde. De aarde deed groene planten ontspruiten, elk naar zijn soort. En God zag dat het goed was. Weer werd het avond en morgen: de derde dag.
	feest:	Vette Dinsdag
	namen:	Nederlands: dinsdag Frans: mardi Engels: tuesday Duits: Dienstag Spaans: martes Italiaans: martedì

- Verhaal:1. Dinsdag is de dag van het Ding.
De goden hadden hun vergaderplaats aan de voet van de Yggdrasil, bij de bron van de 3 Nornen.
Om er naartoe te gaan rijden ze over de brug Bifrost (= de regenboogbrug), behalve THOR, die gaat te voet door berg en dal, stapt door de rivieren. Door zijn geweld zou de regenboogbrug het begeven.
In het kort het verhaal van de muur om Asgard: Goden bijeen in het Ding op hun zetels. Er komt een reus die voorstel om een muur rond de hemel (Asgard) te bouwen om de goden te beveiligen.
Goden nemen het aan, maar het werk mag maar één winter duren, geen minuut langer, zoniet krijgt de reus geen loon. Dit was een list van OKI, want hij dacht dat de reus dit niet zou kunnen. Afloop van het verhaal: volgend schooljaar.
- In het FRANS, ITALIAANS, SPAANS is dinsdag hetzelfde als Marsdag: de dag van de god MARS, de vader van Romulus en Remus, die Rome stichtten. In het kort het verhaal van Rhea Silvia, die de tweeling ter wereld brengt.
  - Dinsdag was volgens de schepping de DERDE dag: de dag waarop God alle groene planten heeft geschapen. Gras, bloemen, struiken, cactussen, doornstruiken, bomen met bladeren en bomen zoals de dennen, met dennenaalden. Fruitbomen.

Wie is er in de derde klas geboren op een dinsdag? XXXXXXXX
niemand (1998 - 1999)

In ..... (jaar) verjaar ik op een dinsdag.

Donderdag   gedicht: Op donderdag is 't Thors geweld,
of komt Zeus' bliksemschicht gesneld.
Een lange werkdag staat voor mij,
Maar niet getreurd, hij vliegt voorbij.

          bijbel: God sprak: Laat het water krioelen van levend gewemel en over de
aarde de vogels vliegen. Toen schiep God al het levend gewemel in
de zee en alle gevleugelde dieren.
En God zag dat het goed was.
Weer werd het avond en morgen: de vijfde dag.

          feest: Witte Donderdag
                  Ons-Heer-Hemelvaart

          namen: Nederlands: donderdag
                  Frans: jeudi
                  Engels: thursday
                  Duits: Donnerstag
                  Spaans: jueves
                  Italiaans: giovedì

Wie is er in de derde klas geboren op een donderdag ?   XXXXXX

In ... verjaar ik op een donderdag.

VERHAAL   THOR   De hamerslingerende god, jongste zoon van Odin
Hij strijdt voortdurend tegen de reuzen.
rode baard
Zijn hamer: Mjöllnir (= verpletteraar)
draagt ijzeren handschoenen
rijdt in een wagen getrokken door 2 bokken: Tanngnjostr (tanden-
netteraar) en Tanngrisnir (tandenknarser)
Thor kan deze bokken slachten als hij honger heeft. Daarna legt hij
de beenderen weer in de vacht, zwaait zijn hamer erover; dan zijn
ze weer springlevend.
Zijn andere naam is: DONAR, donderraar. Vandaar donderdag.

          ZEUS   hoogste van de goden, woont op de OLYMPOS
draagt de bliksem in zijn hand.
Zijn vader Kronos wou hem opslokken, maar zijn moeder Rhea gaf
zijn vader een steen om op te slokken. Zeus werd gevoed door een
geit (Amaltheia) in een grot op Kreta.

- Vrijdag
- gedicht: Freya gaf aan vrijdag haar naam,
Maar vendredi is Venus' naam.
Voor islamieten een heilige dag,
Voor mij de laatste werkdag.
- bijbel: God sprak: laat de aarde levende wezens voortbrengen van allerlei
soort: tamme dieren, kruipende dieren en beesten in het wild.
Zo geschiedde.
God sprak: Laat ons de mens maken als ons beeld, op ons gelijk-
kend.
En God schiep de mens. Als man en vrouw schiep Hij hen.
God zag dat alles wat Hij gemaakt had goed was.
Weer werd het avond en morgen: de zesde dag.
- feest: Goede Vrijdag
- namen: Nederlands: vrijdag
Frans: vendredi
Engels: friday
Duits: Freitag
Spaans: viernes
Italiaans: venerdi

Wie is er in de derde klas geboren op een vrijdag ? JOHANNA

In ... verjaar ik op een vrijdag.

VERHAAL: FREYA: Godin van de liefde, echtgenote van Odin (Wodan). Zij is de mooiste van alle godinnen.

Ze heeft een prachtige halsketting (Thor heeft die ooit mogen dragen, toen hij als vrouw verkleed zijn hamer ging terughalen bij de reuzen)
Zij rijdt op een zwijn, of op een wagentje getrokken door een kat. Soms zit ze ook op de kat.

Ze heeft een verenkleed, in de vorm van een valk. Zo trekt ze soms rond over de aarde.

VENUS: Aphrodite. Uit het schuim der zee geboren, bij de kust van Cyprus, wordt bekleed met juwelen. Was de godin van de liefde. Is ook de naam van een planeet, die nu 's avonds héél goed te zien is.

Venus was gehuwd met Hephaistos, de god van de vuurspuwende bergen.
Venus heeft een zoontje: Cupido, die rondvliegt met pijl en boog en de mensen met zijn pijlen treft, waardoor ze verliefd worden.

Zaterdag   gedicht: Saturnus was het die hem gaf,
De naam van zaterdag.
Voor joden is de week hier af,
't Is sabbat nu op deze dag.

Vroeger was zaterdag de laatste dag van de week.

bijbel: Toen God op de zevende dag het werk had voltooid dat Hij ge-
maakt had, rustte Hij. God zegende de zevende dag en maakte hem
heilig.

feest: Paaszaterdag (Stille Zaterdag)

namen: Nederlands: zaterdag
Frans: samedi
Engels: saturday
Duits: Samstag
Spaans: sabado
Italiaans: sabato

Wie is er in de derde klas geboren op een zaterdag?   **WARD - DANIEL**

In ... verjaar ik op een zaterdag.

- Verhaal:
1.   Saturnus: zoon van Uranus (Ouranos), vader van Zeus. Zijn Griekse naam is **KRONOS**.
Ouranos haatte zijn eigen kinderen en duwde ze terug in de baarmoeder van **GAIA**. De jongste is Kronos (Saturnus): hij ontmant zijn vader Ouranos, die sterft. Hij deed dit met een sikkel, daarom draagt hij altijd een sikkel in de hand. Hij slokte zijn kinderen op. Maar werd door Zeus tenslotte van de troon geworpen.
Was de god die aan de Italische volkeren leerde om de wijnstok te snoeien, waardoor deze grotere druiven voortbracht, en dus ook meer wijn.
  2.   Planeet met de ringen
  3.   God rustte op de **SABBAT**. Daarom is zaterdag de rustdag bij de joden.

Zondag

gedicht: Zondag is de dag van de zon,
 Waarmee dus vroeger de week begon.
 Nu noemen we hem de zevende dag,
 Waarop ik ook wel rusten mag.

Vroeger was zondag de eerste dag van de week.

bijbel: God sprak: Daar zij licht. En er was licht.
 En God zag dat het licht goed was.
 Nu scheidde God het licht van de duisternis.
 Het licht noemde hij dag
 En de duisternis noemde hij nacht.
 Zo werd het avond en morgen: de eerste dag.

feest: Pasen
 Pinksteren
 Palmzondag (Palmzondag)

namen: Nederlands: zondag
 Frans: dimanche
 Engels: sunday
 Duits: Sonntag
 Spaans: domingo
 Italiaans: domenica

Wie is er in de derde klas een zondagskind? KIM

In ... verjaar ik op een zondag.

- VERHAAL:
1. De zon: vertellen over de zon en de planeten.
  2. De zon als god in de mythen. Bijvoorbeeld bij Gilgamesj: door de berg, bewaakt door schorpioenmensen.
 Bij de Egyptenaren: de zonnecultus van Echnaton
  3. De eerste scheppingsdag: het licht.

verjaardagen derde klas

	TJORVEN 14.06.1989	INGMAR 06 .11.1989	WARD 06.10.90	DANIEL 11.11.89	JOHANNA 27.07.90	KIM 03.06.90
1999	MAAN	ZATER	WOENS	DONDER	DINS	DONDER
2000	<i>WOENS</i>	<i>MAAN</i>	<i>VRIJ</i>	<i>ZATER</i>	<i>DONDER</i>	<i>ZATER</i>
2001	DONDER	DINS	ZATER	ZON	VRIJ	ZON
2002	VRIJ	WOENS	ZON	MAAN	ZATER	MAAN
2003	ZATER	DONDER	MAAN	DINS	ZON	DINS
2004	<i>MAAN</i>	<i>ZATER</i>	<i>WOENS</i>	<i>DONDER</i>	<i>DINS</i>	<i>DONDER</i>
2005	DINS	ZON	DONDER	VRIJ	WOENS	VRIJ
2006	WOENS	MAAN	VRIJ	ZATER	DONDER	ZATER
2007	DONDER	DINS	ZATER	ZON	VRIJ	ZON
2008	<i>ZATER</i>	<i>DONDER</i>	<i>MAAN</i>	<i>DINS</i>	<i>ZON</i>	<i>DINS</i>
2009	ZON	VRIJ	DINS	WOENS	MAAN	WOENS
2010	MAAN	ZATER	WOENS	DONDER	DINS	DONDER
2011	DINS	ZON	DONDER	VRIJ	WOENS	VRIJ

JANUARI

GEDICHT: In januari, louwmaands naam
Is 't nieuwe jaar begonnen.
Zit allen bij de haard tesaam,
De winter heeft gewonnen.

NAMEN: Nederlands januari
Engels January
Duits Januar
Frans janvier
Spaans Enero
Italiaans Gennaio

ANDERE NAMEN: Nieuwjaarsmaand - Louwmaand(= looimaand) - Looimaand - Wintermaand - Sneeuwmaand - IJsm aand - Haardmaand - Klaagmaand - Wolfsmaand

VROEGER De 11e maand, nu de 1e maand van het jaar.

SPREUKEN Dansen de muggen in januaar,
Dan wordt de boer een bedelaar.

Hoe meer vorst in januaar,
Hoe beter het hele jaar.

FEESTEN: 1 januari : Nieuwjaar
6 januari : Driekoningen
Maandag na driekoningen: Verloren Maandag
17 januari : Sint Antonius met het varken: beuling eten

VERHAAL: de naam is afkomstig van de Romeinse god Janus, die had 2 hoofden.
God van de deuren en ramen.
Als er oorlog was, dan stonden de poorten van zijn tempel open. Als er vrede was, werd de poort gesloten.
Hij heeft twee hoofden: het ene met baard, het andere zonder baard.

VERJAARDAG in de derde klas: niemand

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: ofwel van Janus
ofwel van iets dat met januari te maken heeft:
ijs- of sneeuwpret (sneeuwman, bv)

FEBRUARI

GEDICHT: Februari, sprokkelmaand,
Die heeft zo weinig dagen.
De krokus is wel zeer verwaand,
Ze bloeit in bos en hagen.

NAMEN: Nederlands februari
Engels February
Duits Februar
Frans Février
Spaans febrero
Italiaans febbraio

ANDERE NAMEN: Lichtmismaand - Pannenkoekenmaand - Blijdemaand - Koekenbakken-
maand - Slijkmaand - Dooimaand - Schrikkelmaand - kortemaand - Regenmaand - Sprokkel-
maand (spurcalia: feesten bij het snoeien van de wijngaarden) - Kattenmaand

VROEGER 12e maand, nu 2e maand van het jaar.

SPREUKEN In februari sneeuw en regen
Betekent goddelijke zegen.

Ligt de wind in februari stil,
dan komt hij zeker in april

Als de kat in januari in de zon ligt,
dan ligt ze in februari achter de stoof.

FEESTEN: Lichtmis (2 februari)
carnaval
Rosenmontag
Vette Dinsdag
Aswoensdag

VERHAAL:

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 28 , in een schrikkeljaar: 29

TEKENING:

MAART

GEDICHT: Maart die heet ook lentemaand,
Maar vraagt ook warme truien.
De zon heeft zich een weg gebaand,
Temidden maartse buien.

NAMEN:

Nederlands	maart
Engels	March
Duits	März
Frans	Mars
Spaans	Marzo
Italiaans	Marzo

ANDERE NAMEN: Jefkesmaand - Vastenmaand - Lentemaand - Zaimaand - Dondermaand
- Kalvermaand

VROEGER 1e maand, nu 3e maand

SPREUKEN Maart guur,
Volle schuur.

Maart droog en april nat
Geeft veel koren in het vat.

Maartse buien,
Prilse grillen

FEESTEN: Sint Jozef : 19 maart
Palmpasen (dikwijls)
Pasen (soms)

VERHAAL: genoemd naar de god MARS. (verhaal van Romulus en Remus is al
verteld bij de dinsdag) Nu een ander verhaal, waarin de god Mars een rol
speelt.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

APRIL

GEDICHT: Grasmaand is april zijn naam,
Die met zijn prilse grillen
In 't jaar verwierf een slechte faam,
Al zou hij 't anders willen.

NAMEN: Nederlands april
Engels April
Duits April
Frans Avril
Spaans abril
Italiaans aprile

ANDERE NAMEN: Paasmaand - eiermaand - grasmaand

VROEGER 2e maand, nu 4e maand

SPREUKEN Als april blaast op zijn horen,
Is het goed voor gras en koren.

Aprilleke heeft zijn grilleke.

Aprilleke zoet
Heeft nog wel eens een witte hoed.

Op 1 april
Zet men de zotten waar men wil.

FEESTEN: Aprilvis: 1 april
Pasen (meestal)
Beloken Pasen

VERHAAL: April komt van aperire: openen (bloemen, bloesem enz)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING:

MEI

GEDICHT: Bloeimaand is de naam van mei
Omdat de bloemen bloeien.
En ieder vogel legt zijn ei,
Je ziet het gras nu groeien.

NAMEN:

Nederlands	mei
Engels	May
Duits	Mai
Frans	Mai
Spaans	mayo
Italiaans	maggio

VROEGER 3e maand, nu 5e maand

ANDERE NAMEN: mariamaand - bloeimaand - bloemenmaand - wonnemaand

SPREUKEN Mei koud en nat,
Vult zak en vat.

Een natte mei,
Boter in de wei

Meiregen, meizegen

Is het weer in mei heel mooi,
In de schuur maar weinig hooi.

FEESTEN: 1 mei: meiboom
pinksteren (bijna altijd)
ijsheiligen: Pancraas, Servaas en Bonifaas. (12, 13, 14 mei)

VERHAAL: Mei komt van godin Maia.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

JUNI

GEDICHT: En juni heet ook zomermaand,
De zon heel vroeg aan de hemel staat.
En al wat bleek ziet wordt getaand,
De zonne brandt tot 's avonds laat.

NAMEN:

Nederlands	juni
Engels	June
Duits	Juni
Frans	juin
Spaans	junio
Italiaans	Giugno

ANDERE NAMEN: zomermaand - onweersmaand - weidemaand - lange-dagen-maand

VROEGER: 8e maand, nu 6e maand

SPREUKEN In juni weinig regen
Voorspelt een grote zegen

Niet te koel,
niet te zwoel,
Niet te nat, niet te droog,
Juni vult de schuren hoog.

FEESTEN: Sint Jan: 24 juni
Sint Pieter en sint Paulus: 29 juni

VERHAAL: juni komt van IUNO, vrouw van Iupiter.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING:

JULI

GEDICHT: Juli, zegt de boer, is hooimaand,
Als hij 't gras heeft afgemaaid.
Het kind dat zegt: vakantiemaand,
Want 't is van school nu afgezwaaid.

NAMEN:

Nederlands	juli
Engels	July
Duits	Juli
Frans	juillet
Spaans	julio
Italiaans	luglio

ANDERE NAMEN: hooimaand - oogstmaand

VROEGER: 9e maand, nu 7e maand

SPREUKEN Een juli met zon,
Vult kelder en ton.

Wisselen in juli regen en zonneschijn,
't Zal naaste jaar voor de boeren kermis zijn.

FEESTEN: Nationale feestdag van Vlaanderen: 11 juli
Nationale feestdag van België: 21 juli

VERHAAL: Juli komt van Julius Caesar (verhaal van de verovering van Gallië)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

AUGUSTUS

GEDICHT: De oogstmaand heet augustus ook,
Het graan moet op de vlonder.
De zon is als een hete pook,
Maar soms is er gedonder.

NAMEN: Nederlands augustus
Engels August
Duits August
Frans Août
Spaans agosto
Italiaans agosto

ANDERE NAMEN: oogst - warmtemaand - korenmaand - weddemaand (onweder-)

VROEGER: 6e maand, nu 8e maand

SPREUKEN Als augustus sterk dauwen doet
Dan blijft gewoonlijk het weder goed

De oogst geschoren
Is de winter geboren.

Augustus vrij van noordenwind,
Zo blijft het weer lang goed gezind.

FEESTEN: Maria-ten-hemel-opgenomen: 15 augustus (halfoogst)

VERHAAL: naam komt van keizer Augustus, die net als Julius Caesr een maand naar zich noemde. Hij zorgde ervoor dat augustus 31 dagen kreeg. (Hij nam een dag af van februari, dat toen de laatste maand van het jaar was.)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

SEPTEMBER

GEDICHT: September is ook herfstmaand,
De zon neigt sneller neer.
De boer, al op zijn ladder staand,
Plukt appels, peren en nog veel meer.

NAMEN:

Nederlands	september
Engels	September
Duits	September
Frans	septembre
Spaans	septiembre
Italiaans	settembre

ANDERE NAMEN: herfstmaand - fruitmaand - gerstemaand - evenmaand (dag en nacht even lang)

VROEGER 7e maand, nu 9e maand

SPREUKEN Vorst in september
Een zachte december

Septemberregen
Komt het zaad genegen.

FEESTEN: Eerste schooldag : 1 september
Sint Michiel: 29 september

VERHAAL: september betekent: zevende (vergelijk met de namen van de kinderen bij de Romeinen: gewoon genummerd)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING:

OKTOBER

GEDICHT: Wijnmaand heet de maand oktober.
Zonlicht gloeit in druif en was.
's Avonds schenkt een deftige ober,
Spranklend gouden wijn in 't glas.

NAMEN: Nederlands oktober
Engels October
Duits Oktober
Frans octobre
Spaans octubre
Italiaans ottobre

ANDERE NAMEN: Bamismaand - zaaimaand - eikelmaand - wijnmaand

VROEGER: 8e maand, nu 10e

SPREUKEN Oktober met groene blaên,
Brengt een strenge winter aan.

Is in oktober het weder hel,
Brengt het wind en winter snel.

FEESTEN: herfstfeest (vliegerfeest)

VERHAAL:

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

NOVEMBER

GEDICHT: November die ook slachtmaand heet,
Maakt naakt en kaal de bomen.
Het jaar is bijna uitgezweet,
Het laat de regen stromen.

NAMEN:

Nederlands	november
Engels	November
Duits	November
Frans	novembre
Spaans	noviembre
Italiaans	novembre

ANDERE NAMEN: Allerheiligenmaand - jachtmaand - slachtmaand - smeermaand (teerfeesten) - nevelmaand.

VROEGER: 9e maand, nu 11e

SPREUKEN Als 't in november 's morgens broeit,
Weet dat de storm 's avonds loeit.

November met zijn regenvlagen,
Brengt ook jicht en andere plagen.

FEESTEN: Allerheiligen en Allerzielen (1 en 2 november)
Sint Maarten: 11 november

VERHAAL:

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING:

DECEMBER

GEDICHT: December, wintermaand, tot slot,
Sluit 't jaar met volle teugen.
O kerstnacht komt de zoon van god,
Wilt allen u verheugen.

NAMEN: Nederlands december
Engels December
Duits Dezember
Frans décembre
Spaans diciembre
Italiaans dicembre

ANDERE NAMEN: Kerstmaand - Joelmaand - wintermaand

VROEGER 10e maand, nu 12e

SPREUKEN Decembertmist,
Goud in de kist

December veranderlijk en zacht,
Geeft een winter waar men mee lacht.

FEESTEN: Sinterklaas: 6 december
Kerstmis: 25 december
Onnozele Kinderen: 28 december
Oudejaarsavond: 31 december

VERHAAL:

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING:

blad 39: GELD herkomst en tekeningen van verschillende munten

In België, Frankrijk en Zwitserland: FRANK Francorum Rex: munten gemaakt om Jan II de Goede in 1360 vrij te kopen uit Engelse gevangenschap

Nederland GULDEN komt van goud.
voor het eerst gemaakt in Florence in 1252 en heet daarom ook florijn, vandaar de afkorting fl

Engeland: POND gewicht: bijna een halve kilo. Duidt het gewicht van het zilver aan. afkorting komt van Libra (L)

Duitsland: MARK betekent ook gewicht van goud of zilver

Italië: LIRE = gewicht (libra)

Spanje: PESETA = gewicht van goud (Pesos)

Amerika DOLLAR komt van het woord Thaler (= dal) (Joachimsthal in Boemen) en Daalder.

Vroeger was geld niets anders dan stukjes metaal die gewogen werden. Elk metaal had een andere waarde.

Brons, koper, nikkel
Zilver
Goud.

Als men daarmee wilde betalen dan werd dat gewogen op een weegschaaltje. Men kon dat geld dan ook gewoon als metaal gebruiken.

Later ging men een stempel drukken in het metaal, zodat er een naam van de keizer of van de koning opstond. En al heel snel zette men er ook de kop van de keizer of de koning op.

Tenslotte werden de munten steeds even zwaar gemaakt, met evenveel goud of zilver erin. Dan moesten die niet meer gewogen worden, want iedereen wist hoeveel edel metaal erin zat.

Op den duur bleef alleen de waarde over, en zat er zelfs helemaal geen edel metaal meer in de munt. Het goud werd in de kluisen van de Nationale Bank bewaard.

blad 40 : tekeningen van geld uit verschillende landen (vervolg van 40)

blad 41 SCHRIFT met riet (stokje) en penseel

de kinderen schrijven een eigen tekstje (dat ze eerst in het klad maken en laten corrigeren)

met een rietje of stokje in klei

met een penseel op een blad

blad 42 SCHRIFT MET GANZENVEER EN KROONTJESPEN

BLAD 43 LICHT

verschillende vormen van licht tekenen:

toorts

olielamp

kaars in kaarsenhouder

elektrische lamp (peertje - gloeilamp)

pillicht

halogeen

neon (reklameverlichting)

andere mogelijke onderwerpen voor 3e klas:

VUUR

bliksem
vuurstenen
stokjes
lucifers
aansteker
piëzo

VERVOER te land

te voet
ezel, paard, pony
kar, koets
slee
trein
auto
fiets
bromfiets, moto

VERVOER in de lucht

VERVOER over het water